

Załącznik nr 1 - Tabela uwag doraźnego Zespołu do opiniowania projektów drugiej aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (IIaPGW)

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga, nr strony	Treść uwagi	Propozycja ewentualnego zapisu alternatywnego / proponowane rozwiązanie zidentyfikowanego problemu	Uzasadnienie uwagi
1	kpt. ż. ś. dr Jan PYŚ Dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu	IIaPGW dorzecza Wisły	Uwagi ogólne i szczegółowe zgodnie z załącznikiem 1.1. wnioski i uwagi do IIaPGW Wisła	Zał. 1.1. wnioski i uwagi do IIaPGW Wisła	Zał. 1.1. wnioski i uwagi do IIaPGW Wisła
2	kpt. ż. ś. dr Jan PYŚ Dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu	IIaPGW dorzecza Odry	Uwagi ogólne i szczegółowe zgodnie z załącznikiem 1.2. wnioski i uwagi do IIaPGW Odra	Zał. 1.2. wnioski i uwagi do IIaPGW Odra	Zał. 1.2. wnioski i uwagi do IIaPGW Odra
3	kpt. ż. ś. dr Jan PYŚ Dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu	IIaPGW dorzecza Pregola	Uwagi ogólne i szczegółowe zgodnie z załącznikiem 1.3. wnioski i uwagi do IIaPGW Pregola	Zał. 1.3. wnioski i uwagi do IIaPGW Pregola	Zał. 1.3. wnioski i uwagi do IIaPGW Pregola
4	kpt. ż. ś. dr Jan PYŚ Dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu	IIaPGW dorzecza Dunaju	Uwagi ogólne i szczegółowe zgodnie z załącznikiem 1.4. wnioski i uwagi do IIaPGW Dunaju	Zał. 1.4. wnioski i uwagi do IIaPGW Dunaj	Zał. 1.4. wnioski i uwagi do IIaPGW Dunaj
5	kpt. ż. ś. dr Jan PYŚ Dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu	IIaPGW dorzecza Łaby	Uwagi ogólne i szczegółowe zgodnie z załącznikiem 1.5. wnioski i uwagi do IIaPGW Łaba	Zał. 1.5. wnioski i uwagi do IIaPGW Łaba	Zał. 1.5. wnioski i uwagi do IIaPGW Łaba
6	kpt. ż. ś. dr Jan PYŚ Dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu	IIaPGW dorzecza Niemna	Uwagi ogólne i szczegółowe zgodnie z załącznikiem 1.6. wnioski i uwagi do IIaPGW Niemen	Zał. 1.6. wnioski i uwagi do IIaPGW Niemen	Zał. 1.6. wnioski i uwagi do IIaPGW Niemen
7	kpt. ż. ś. dr Jan PYŚ Dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu	IIaPGW dorzecza Dniestru	Uwagi ogólne i szczegółowe zgodnie z załącznikiem 1.7. wnioski i uwagi do IIaPGW Dniestr	Zał. 1.7. wnioski i uwagi do IIaPGW Dniestr	Zał. 1.7. wnioski i uwagi do IIaPGW Dniestr
8	kpt. ż. ś. dr Jan PYŚ Dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu	IIaPGW dorzecza Świeżej	Uwagi ogólne i szczegółowe zgodnie z załącznikiem 1.8. wnioski i uwagi do IIaPGW Świeża	Zał. 1.8. wnioski i uwagi do IIaPGW Świeża	Zał. 1.8. wnioski i uwagi do IIaPGW Świeża
9	kpt. ż. ś. dr Jan PYŚ Dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu	IIaPGW dorzecza Banówka	Uwagi ogólne i szczegółowe zgodnie z załącznikiem 1.9. wnioski i uwagi do IIaPGW Banówka	Zał. 1.9. wnioski i uwagi do IIaPGW Banówka	Zał. 1.9. wnioski i uwagi do IIaPGW Banówka
10	Dr hab. inż. Piotr Parasiewicz, prof IRŚ	ogólnie	Przygotowane projekty IIaPGW pokrywają szeroki zakres zagadnień i opisują stan wód i określają cele zgodne z ramową dyrektywą wodną. Niestety pokazują także brak sukcesów we wdrażaniu tych celów w latach poprzednich.	Zapewnić realizację planu odpowiednimi działaniami.	Dobry początek. Niestety opisy działań zawarte w załącznikach są niespójne z tymi dokumentami w takim sensie, że albo są one z nim niezgodne albo tak ogólnie zaplanowane, że nie ma żadnej gwarancji, iż zostaną wykonane w zaplanowanym czasie.
11	Dr hab. inż. Piotr Parasiewicz, prof IRŚ	Załącznik 7.3	Opis działań w zakresie hydrologii i hydromorfologii jest bardzo ogólnikowy i nie pozwala na ocenę ich właściwości. Często zaczyna się od „Oceny zasadności...” z zakończeniem 2027.	Zamieścić bardziej zróżnicowane i szczegółowe, opisy planowanych działań, ilościowe cele, z konkretnym harmonogramem zapewniającym wykonanie w okresie planowania	W ten sposób cele RDW nie będą nigdy osiągnięte w tym obszarze działań.
12	Dr hab. inż. Piotr Parasiewicz, prof IRŚ	Zestawienie inwestycji kierunkowych dokument towarzyszący	W dokumencie tym znajdują się inwestycje kierunkowe. Jak przedstawiono w poniższej tabeli znaczna większość z nich to inwestycje przeciwpowodziowe (88%). Ponadto tylko 5 z 29 projektów realizuje naprawdę cele środowiskowe. Tylko jeden z 29 projektów udrażniania - udrażnia barierę	Należy stworzyć nowy katalog wykorzystujący szerszy zakres narzędzi gospodarczych, osadzonych w perspektywie zlewni. Wykorzystanie	Wszystkie plany aPGW wykazują zły stan ekologiczny rzek. W dorzeczu Wisły i Odry 95% cieków jest zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu/potencjału ekologicznego. Dlatego większość

			migracyjną ryb. Reszta to udrażnianie cieków w sensie pogłębianie etc. Dwa z 14 projektów renaturyzacyjnych ma na celu „poprawę parametrów hydraulicznych” co nie jest jasne. W przeciwdziałaniu suszy 99% to budowa zbiorników retencyjnych i dalsze przegradzanie rzek. <table><tr><th>Etykiety wierszy</th><th>Liczba z Główny cel (cele) inwestycji</th></tr><tr><td>Ochrona przed powodzią</td><td>1480</td></tr><tr><td>Przeciwdziałanie skutkom suszy</td><td>140</td></tr><tr><td>Realizacja celów środowiskowych</td><td>29</td></tr><tr><td>Renaturyzacja</td><td>14</td></tr><tr><td>Rozwój dróg śródlądowych</td><td>18</td></tr><tr><td>Udrażnianie cieków</td><td>26</td></tr><tr><td>Suma końcowa</td><td>1707</td></tr></table>	Etykiety wierszy	Liczba z Główny cel (cele) inwestycji	Ochrona przed powodzią	1480	Przeciwdziałanie skutkom suszy	140	Realizacja celów środowiskowych	29	Renaturyzacja	14	Rozwój dróg śródlądowych	18	Udrażnianie cieków	26	Suma końcowa	1707	retencji glebowej, poprzez odtwarzanie lasów i mokradeł, zwiększenie długości i zróżnicowania koryt rzecznych, wyznaczanie stref zalewowych, budowa polderów i pozakorytowych działań małej retencji powinny być promowane.	inwestycji powinna mieć to za cel. Takie ukierunkowanie inwestycji jest sprzeczne z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej.
Etykiety wierszy	Liczba z Główny cel (cele) inwestycji																				
Ochrona przed powodzią	1480																				
Przeciwdziałanie skutkom suszy	140																				
Realizacja celów środowiskowych	29																				
Renaturyzacja	14																				
Rozwój dróg śródlądowych	18																				
Udrażnianie cieków	26																				
Suma końcowa	1707																				
13	Dr hab. inż. Piotr Parasiewicz, prof IRŚ	Załącznik nr 6 WykazInwDziałań	Głównym problemem przedstawionego planu jest niespójność pomiędzy przyjętymi celami a planowanymi zadaniami. Stan/potencjał ekologiczny polskich rzek jest w ogromnej większości poniżej oczekiwań. Jak jasno wynika z opracowań wszystkich zlewni, presja hydromorfologiczna jest główną przyczyną. W dorzeczu Wisły jest to na prawie 90% badanych odcinków. Bariery i zbiorniki na rzekach odgrywają tu największą rolę. Tymczasem, projekty planowane składają się w największej części z budowy/naprawy zbiorników zaporowych. Mało tego ocena wariantów wykazuje silną tendencję w kierunku wyboru takich rozwiązań. Jest dla mnie niepojęte jak można uzasadnić brak możliwości wybudowania zbiornika suchego, brakiem miejsca a jednocześnie przedstawiać zbiornik mokry w tym samym miejscu jako najlepsze rozwiązanie (np. Budowa zbiornika wodnego na rzece Różanicy w msc. Szygi i Zawady - Panikiew, gm. Różan, pow. Makowski). Taki zbiornik będzie znacznie mniej efektywny retencyjnie, znacznie wpłynie na warunki hydrauliczne i termiczne rzeki oraz zablokuje migracje ryb. Takich przykładów jest bardzo wiele a właściwie znaczna większość. Podobnie promuje się odmulanie i regulację cieków (choć zazielenioną przy pomocy faszyny). Ponadto analizy wariantowe są bardzo lokalne i nigdzie nie znalazłem zlewniowego podejścia do problematyki.	Przeprowadzić na nowo analizy wariantowe i znaleźć rozwiązania zgodne z zaleceniami Ramowej Dyrektywy Wodnej. Analiza wariantowa musi brać po uwagę warunki całej jcw i zlewni.	Tendencja promująca rozwiązania tradycyjne i techniczne zamieszczona w wykazie działań Planów Gospodarowania Wodami, jest niezgodna z postawionymi celami a także z Ramową Dyrektywą Wodną. Nie pozwoli to na osiągnięcie tych celów w okresie planowania i tylko pogorszy już słaby stan/potencjał ekologiczny polskich rzek. Jednym z największych zagrożeń stanu/ potencjału ekologicznego są bariery na rzekach. W Polsce średnio co kilometr. Europejska Strategia Bioróżnorodności postawiła sobie za cel udrożnienie 25 tys. Cieków do roku 2030. Przedstawione działania powodują pogorszenie tej sytuacji. Jeżeli ocena wariantowa w tym załączniku miałaby być indykatorem jak będzie to w przypadku działań opisanych w 7.3 to nic to dobrego nie wróży.																
14	Dr hab. inż. Piotr Parasiewicz, prof IRŚ	Plan Wisła, Wykres 7-2	Legenda nieczytelna	Zmienić kolory i kolejność opisów legendy tak by dało się łatwo przyporządkować presje do koloru																	
15	Dr hab. inż. Piotr Parasiewicz, prof IRŚ	Plan Wisła, Rozdział 3.1.1 Typologia jcw	Liczba jcw nie jest wiele mówiąca, bo każda jcw ma inną długość.	Przedstawić dane jako długości rzek a nie liczby jcw	Jeżeli chce się zarządzać zlewnią i przeznaczać środki na utrzymanie i modyfikację to trzeba ilościowej wiedzy na ten temat.																
16	Dr hab. inż. Piotr Parasiewicz, prof IRŚ	Plan Wisła, Tabela 9-2	Doliczanie odcinków, gdzie był „Brak możliwości oceny postępu w osiąganiu celów środowiskowych” do proporcji „Udział jcw %” jest mylące, bo nie pokazuje prawdziwego stopnia nieosiągnięcia celów środowiskowych	Usunąć nieocenione odcinki z sumy procentowej.																	
17	Dr hab. inż. Zbigniew Popek, em. prof. SGGW	ogólne	Jak podkreślono w projekcie dokumentu (str. 29) „priorytetem II aPGW dla obszaru dorzecza Wisły jest stworzenie w ekosystemach wodnych i od wód zależnych warunków, określonych w RDW, sprzyjających osiągnięciu celów środowiskowych wyznaczonych dla poszczególnych jcw oraz dla obszarów chronionych”. Dotychczasowe działania pod kątem osiągania celów środowiskowych nie przyniosły dotychczas zadawalających rezultatów, o czym świadczą dane w Tabeli 3-1 w pozycji Liczba jcw zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych: Jcw RW: 1615 jcw RW, tj. 94% w obszarze dorzecza Wisły Jcw RWr: 26 jcw RWr, tj. 100% w obszarze dorzecza Wisły Jcw LW: 302 jcw LW, tj. 60,5% w obszarze dorzecza Wisły Jcw TW: 5 jcw, tj. 100% w obszarze dorzecza Wisły Jcw CW: 2 jcw, tj. 100% w obszarze dorzecza Wisły Jcw pd: 20 jcw pd, tj. 21% w obszarze dorzecza Wisły	W projekcie II aPGW bardzo mało przewidziano działań inwestycyjnych w zakresie renaturyzacji rzek. Należy w większym stopniu uwzględnić Krajowy Program Renaturyzacji Wód Powierzchniowych (KPRWP). W przypadku nowych inwestycji na rzekach obecnie nie wymagających renaturyzacji konieczne jest uwzględnienie działań ochronnych w celu niedopuszczenia do pogorszenia obecnie dobrego stanu ekologicznego wód.	KPRWP, którego celem jest doprowadzenie do przynajmniej dobrego stanu wód z wykorzystaniem wypracowanych narzędzi planistycznych i opisanych technik renaturyzacji rzek, wpisuje się w cele ochrony zasobów wodnych dla obszarów dorzeczy i w krajowym programie ochrony wód morskich. Poprawa stanu fizykochemicznego wód może przynieść istotne korzyści – zmniejszenie kosztów prowadzenia prac utrzymaniowych i uzdatniania wód dla celów komunalnych i gospodarczych. Renaturyzacja przyczyni się do zwiększenia możliwości retencyjnych zlewni oraz do normalizacji stosunków wodnych w zlewni. W efekcie ulegnie zmniejszeniu zarówno ryzyko powodziowe, jak i zminimalizowane będą skutki suszy, co będzie pomocne w adaptacji do																

			Na tym tle, a także biorąc pod uwagę przewidywane skutki zmian klimatu, stwierdza się (str.76), że konieczne jest stosowanie działań adaptacyjnych zwiększających odporność ekosystemów wodnych, w tym: • zwiększania retencji wód; • renaturyzacji cieków; oraz działań prewencyjnych w szczególności w zakresie: • bieżącej kontroli parametrów fizykochemicznych i chemicznych wód powierzchniowych oraz • działań sukcesywnie ograniczających dopływ zanieczyszczeń ze źródeł antropogenicznych • bieżącego monitoringu składu gatunkowego fauny i flory ekosystemów wodnych i wodnośrodowiskowych w celu kontroli stabilności ekosystemów oraz prowadzenia działań zapobiegających inwazyjnemu przejmowaniu ekosystemów przez gatunki regionalnie obce. Niestety, z prawidłowej w/w diagnozy stanu środowiska wodnego oraz przewidywania odpowiednich działań naprawczych, prewencyjnych i kontrolnych w dalszej części projektu II aPGW nie wszystkie elementy zostały w zadawalającym stopniu uwzględnione. W szczególności chodzi działania w zakresie renaturyzacji wód, a zwłaszcza rzek. które w ponad 94% jcwp RW są zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych. Uzyskane wyniki analiz wskazują (str. 151), „iż spośród wszystkich jcwp RW największa liczba jcwp poddana jest presji na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii (81%) oraz presji na cechy chemiczne (64%) i elementy fizykochemiczne (55%). Presja w zakresie obszarów chronionych dotyczy 90% jcwp RW na obszarze dorzecza Wisły”. Krajowy Program Renaturyzacji Wód Powierzchniowych (KPRWP), który stanowi kluczowe narzędzie dające Polsce możliwość sprostania wymogom RDW. Tymczasem, jak wynika z wykresu 12-1 (str. 279) wszystkie działania w zakresie renaturyzacji stanowią łącznie 3,7% w tym: 1% - kształtowanie stosunków wodnych oraz ochrona ekosystemów od wód zależnych (w tym morfologia i zachowanie ciągłości biologicznej cieków), 1,1% - kształtowanie naturalnych warunków hydrologicznych, 1,6% - kształtowanie naturalnych warunków hydromorfologicznych. Udział w/w działań jest tym bardziej rażąco niski, jeżeli porówna się z danymi w Tabeli 11-16, gdzie podaje się, że 6691 działań (52,34%) ocenia się, że będzie miało wpływ pozytywny na skutki społeczno-gospodarcze - są to działania dotyczące obszarów chronionych, z zakresu hydromorfologii, retencji, gospodarki ściekowej, udrażniania przegród poprzecznych, renaturyzacji i rekultywacji jezior oraz inne działania organizacyjno-prawne, dla których skuteczność wdrożenia jest wysoka lub bardzo wysoka. W przypadku szeregu rzek, które w KPRWP zostały zakwalifikowane do grupy rzek obecnie niewymagających działań renaturyzacyjnych, prawdopodobnie stan ekologiczny ulegnie pogorszeniu ze względu na planowane inwestycje wodne (odbudowa/regulacja rzek, prace utrzymaniowe, obiekty hydrotechniczne).	Pełne wdrożenie KPRWP wymaga także wprowadzenia zmian w Prawie Wodnym, w celu rozszerzenia definicji działań utrzymaniowych i ich modyfikacji renaturyzacyjnych. W szczególności chodzi o wprowadzenie tzw. utrzymania biernego, polegającego na czasowym/całkowitym zawieszeniu prowadzenia prac utrzymaniowych, co sprzyjać będzie samoistnej renaturyzacji rzek. Administratorzy wód (PGW WP) powinni być gruntownie przeszkoleni w zakresie prac o charakterze renaturyzacyjnym i odtworzeniowym. Działania wzmacniające PGW WP w tym zakresie również powinny zostać odzwierciedlone w II aPGW.	zmian klimatu. Wartością dodaną renaturyzacji, oprócz przywrócenia ciągłości i różnorodności hydromorfologicznej wód oraz poprawy ich stanu ekologicznego, będzie wzrost walorów krajobrazowych i zwiększenie atrakcyjności wód dla rozwoju turystyki i rekreacji. KPRWP zawiera wstępną i szacunkową wycenę renaturyzacji rzek w Polsce, który zgodnie z przyjętymi założeniami wyceny wyniósł około 3,5 mld zł, co daje średnio około 1 milion złotych na jedną JCWP. Przyjmując założenie, że opracowana w KPRWP metodyka wyceny daje wynik nawet dwukrotnie zaniżony, koszty renaturyzacji rozłożone na lata nie powinny znacząco obciążać budżetu państwa. W wielu przypadkach działania renaturyzacyjne polegające na ograniczeniu kosztów prac utrzymaniowych poprzez ich nowoczesną modyfikację będą nawet generować znaczące oszczędności.
18	Dr hab. inż. Zbigniew Popek, em. prof. SGGW	Dorzecze Wisły Tabela 8-4 Tabela 8-13	Liczba jcwp RW (rzecznych) z poszczególnymi celami środowiskowymi w regionach wodnych dorzecza Wisły wg IIaPGW (2022-2027) jest niezgodna z opisem (str. 188): „W zakresie stanu i potencjału ekologicznego jako cel wskazano: • dobry stan ekologiczny dla 966 jcwp RW (56,2%); • dobry potencjał ekologiczny dla 366 jcwp RW (21,3%); • bardzo dobry stan ekologiczny dla 7 jcwp RW (0,4%). W przypadku 130 jcwp RW (7,6%) spośród wymienionych cel środowiskowy w zakresie stanu ekologicznego został uszczegółowiony ze względu na znaczenie danej jcwp dla migracji ichtiofauny.” Z danych zawartych w Tabeli 8-4 wynika ponadto, że odstępstwo w zakresie celów środowiskowych z art. 4 ust. 4 RDW dotyczy 1281 jcwp RW, natomiast odstępstwo z art. 4 ust. 5 RDW – 1068 jcwp RW, co w sumie daje 2349 jcwp RW, a wszystkich jcwp rzecznych w dorzeczu Wisły jest 1719. Jeszcze inne dane podane są podane w Tabeli 8-13: Odstępstwo z art. 4 ust. 4 RDW = 1465 jcwp RW Odstępstwo z art. 4 ust. 5 RDW = 1615 jcwp RW, co razem daje 3080 jcwp RW.	Poprawić błędy oraz wprowadzić zmiany, aby sposób prezentacji danych był jednoznaczny i czytelny	

19	Dr hab. inż. Zbigniew Popek, em. prof. SGGW	Dorzecze Wisły Tabela 8-5	W dorzeczu Wisły jest 26 jcwp RWr. Natomiast z Tabeli 8-5 „Liczba jcwp RWr (zbiornikowych) z poszczególnymi celami środowiskowymi w regionach wodnych obszaru dorzecza Wisły wg IIaPGW (2022-2027)” wynika, że po zsumowaniu danych z wiersza „odstępstwo z art. 4 ust. 5 RDW” oraz „odstępstwo z art. 4 ust. 5 RDW” mamy 39 jcwp RWr. Z opisu na str. 193 wynika, że w zakresie stanu i potencjału ekologicznego jako cel wskazano: dobry potencjał ekologiczny dla 100%jcwp RWr, czyli 26. Natomiast w Tabeli 8-5 podano, że dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny stanowi cel środowiskowy tylko w 1 jcwp RWr.	Poprawić błędy oraz wprowadzić zmiany, aby sposób prezentacji danych był jednoznaczny i czytelny	
20	Dr hab. inż. Zbigniew Popek, em. prof. SGGW	Dorzecze Wisły Tabela 8-6	Z Tabeli 8-6 „Liczba jcwp LW (jeziornych)z poszczególnymi celami środowiskowymi w regionach wodnych obszaru dorzecza Wisły wg IIaPGW (2022-2027)” wynika, że po zsumowaniu wychodzi, że w dorzeczu Wisły mamy 591 jcwp LW, a faktycznie jest ich 499.	Poprawić błędy oraz wprowadzić zmiany, aby sposób prezentacji danych był jednoznaczny i czytelny	
21	Dr hab. inż. Zbigniew Popek, em. prof. SGGW	Dorzecze Wisły Załącznik nr 7.2: 01_Katalog_RWr	Poz. 11 - Poprawa warunków hydromorfologicznych rzek i potoków - Poprawa stanu elementów hydromorfologicznych w zakresie spełnienia celów środowiskowych kol. BM prace utrzymaniowe: – nd (nie dotyczy) Poz. 14 - Kształtowanie stosunków wodnych w zlewni jcwp - Ochrona ekosystemów wodnych i od wód zależnych/ odtwarzanie warunków siedliskowych z uwzględnieniem celów środowiskowych wskazanych dla obszarów przyrodniczych kol. BM prace utrzymaniowe: – 0 (brak wpływu na ograniczenie/likwidacji presji) Poz. 19 – Adaptacja do zmian klimatu - Ochrona i zwiększanie retencji na obszarach rolniczych: kol. BM prace utrzymaniowe: – 0 (brak wpływu na ograniczenie/likwidacji presji). Poz. 28 - Ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa Kol. BM prace utrzymaniowe: – nd (nie dotyczy)	Powinno być: 1 – pozytywny pośredni wpływ na ograniczenie/likwidacji presji Powinno być: 1 – pozytywny pośredni wpływ na ograniczenie/likwidacji presji Powinno być: 2 – pozytywny bezpośredni wpływ na ograniczenie/likwidacji presji Powinno być: 2 – bezpośredni pozytywny wpływ na ograniczenie/likwidację presji.	Działania renaturyzacyjne mogą być realizowane poprzez zmodyfikowane prace utrzymaniowe. Zaprzestanie czasowe/całkowite prowadzenia prac utrzymaniowych (tzw. utrzymanie bierne) będzie miało pozytywny wpływ na wzrost retencji oraz umożliwi samoistną renaturyzacji koryta, co poprawi funkcjonowanie ekosystemów wodnych i od wód zależnych/ odtwarzanie warunków siedliskowych z uwzględnieniem celów środowiskowych. Poprzez ograniczenie/czasowe zaprzestanie usuwania roślinności można zwiększyć retencję korytową i gruntową. Poprzez odcinkowe/selektywne usuwanie roślinności oraz drzew i krzewów a także wykonywanie odcinkowego odmulania (jeżeli jest konieczne) można stymulować korzystne zmiany morfologiczne oraz poprawę warunków siedliskowych w wyniku samoistnej renaturyzacji cieku. W wyniku prac utrzymaniowych można odpowiednio kształtować roślinną strefę brzegową, co poprawi zdolność samooczyszczania się wód. Roślinność brzegowa, a zwłaszcza wysoka, tworzy strefę biofiltracyjną, która redukuje zanieczyszczenia wody (głównie biogeniczne oraz zawiesiny mineralne i organiczne), zawarte zarówno w wodach rzecznych, jak również dopływające do cieku z wodami gruntowymi.
22	Dr hab. inż. Zbigniew Popek, em. prof. SGGW	Dorzecze Wisły Załącznik nr 7.2: 02_Katalog_LWr	Poz. 1 - Kształtowanie stref buforowych: Aktywne kształtowanie stref buforowych w pasie 15 m od linii brzegowej jezior. Poz. 2 - Aktywne kształtowanie stref buforowych w obrębie litoralu polegające na mozaikowym usuwaniu trzcinowisk poza okresem wegetacyjnym i łęgowym Poz. 3 - Pozostawienie roślinności litoralnej do spontanicznego rozwoju We wszystkich pozycjach w kol. BJ - prace utrzymaniowe: -1 (czyli pośredni wpływ negatywny?)	Powinno być: 2 – bezpośredni pozytywny wpływ na ograniczenie/likwidację presji	W wyniku prac utrzymaniowych można odpowiednio kształtować roślinną strefę brzegową, co poprawi zdolność samooczyszczania się wód. Roślinność brzegowa, a zwłaszcza wysoka, tworzy strefę biofiltracyjną, która redukuje zanieczyszczenia wody (głównie biogeniczne oraz zawiesiny mineralne i organiczne), zawarte zarówno w wodach rzecznych, jak również dopływające do cieku z wodami gruntowymi.
23	Dr hab. inż. Zbigniew Popek, em. prof. SGGW	Dorzecze Wisły Załącznik nr 7.2: 03_Katalog_RWr	Poz. 4 - Adaptacja do zmian klimatu - Ochrona i zwiększanie retencji na obszarach rolniczych: Kol. BJ – prace utrzymaniowe: 0 (brak wpływu)	Powinno być: 2 – pozytywny bezpośredni wpływ na ograniczenie/likwidacji presji	Poprzez ograniczenie/czasowe zaprzestanie usuwania roślinności można zmniejszyć odpływ rzeczny i przez to zwiększyć retencję korytową i gruntową.
24	Dr hab. inż. Zbigniew Popek, em. prof. SGGW	Dorzecze Wisły Załącznik: Zestawienie inwestycji	Poz. 109 - Budowa przepławek. Kanał Molita km 3+300, 4+500; cel: Ochrona przed powodzią Poz. 276 - Dokumentacja projektowa przebudowa odcinka kanału Budzisławskiego – zarurowanie; cel: Realizacja celów środowiskowych	Z rodzaju inwestycji wynika, że podany główny cel powinien być inny – zweryfikować główny cel wymienionych inwestycji.	

		kierunkowych_dokument towarzyszący	Poz. 540 - Budowa przepławki wraz z wykonaniem infrastruktury towarzyszącej", gm. Reda, pow. wejherowski, woj. Pomorskie; cel: Ochrona przed powodzią Poz. 788 - Przebudowa śluzy małej w Brzegu z dostosowaniem do parametrów min. IV klasy drogi wodnej; cel: Ochrona przed powodzią		
25	dr Grzegorz Chocian FKE Ecoprobono	Uwagi ogólne, dotyczą wszystkich projektów II aPGW tj.: Banówki, Dniestru, Dunaju, Łaby, Niemna, Odry, Pregoty, Świeżej, Wisły. Lokalizacja uwagi: Streszczenia w języku niespecjalistycznym Rozdział 4. tj.:	Rozdział nr 4 WPŁYW DZIAŁALNOŚCI CZŁOWIEKA NA STAN WÓD [...] Stwierdzono, że większość jcwp rzecznych [...] na obszarze dorzecza [...] podlega tak silnym zmianom spowodowanym działalnością człowieka, że są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Wynika to z zanikania występowania gatunków roślin i zwierząt w strukturze doliny rzecznej (górny, środkowy czy dolny odcinek biegu rzeki), co jest spowodowane: ➤ prostowaniem koryt rzecznych, ➤ budowlami piętrzącymi, hydrotechnicznymi (zapory wodne, zastawki czy jazy), ➤ obiektami mostowymi, ➤ budowlami regulacyjnymi (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne), ➤ wałami przeciwpowodziowymi, ➤ obiektami gospodarki wodnej, ➤ górnictwem.	Powinno być: Rozdział nr 4 WPŁYW DZIAŁALNOŚCI CZŁOWIEKA NA STAN WÓD [...] Stwierdzono, że [...]. Wynika to z zanikania występowania gatunków roślin i zwierząt w strukturze doliny rzecznej (górny, środkowy czy dolny odcinek biegu rzeki), co jest, lub może być spowodowane: ➤ prostowaniem koryt rzecznych, ➤ niewłaściwie zaprojektowanymi budowlami piętrzącymi, hydrotechnicznymi (zapory wodne, zastawki czy jazy), ➤ niewłaściwie zaprojektowanymi obiektami mostowymi, ➤ niewłaściwie konserwowanymi budowlami regulacyjnymi (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne), ➤ wałami przeciwpowodziowymi, ➤ obiektami gospodarki wodnej, ➤ górnictwem.	Streszczenia w języku niespecjalistycznym jest materiałem, który najczęściej jest poddawany dyskusji publicznej z uwagi na swój zwięzły i przez to przystępny charakter. Niemniej te materiały zawierają przytoczone sformułowania i zakresy, które są inaczej analizowane w pełnych wersjach dokumentów. Takie podejście nie upoważnia do tak daleko idącego uogólnienia w streszczeniach. Pełne wersje IIaPGW w każdym z dorzeczy zawierają szczegółowe analizy jednolitych części wód powierzchniowych, które uwzględniają ich specyfikę oraz odnoszą się do zmian w środowisku, które mogły mieć wpływ na ekosystemy rzeczne niezależnie od zrealizowanych obiektów hydrotechnicznych i innych np. mostowych. Dokumenty główne nie zawierają szczegółowych badań przyczynowo skutkowych każdej z inwestycji w dorzeczu lub co najmniej reprezentatywnej ich części, by na ich podstawie sformułować tak kategoryczne wnioski w streszczeniach. Znane są np. 10-letnie obserwacje w dolinie Wisły związane z monitoringiem przedrealizacyjnym, z których wynika, że zanikanie gatunków roślin i zwierząt nie jest związane z działalnością człowieka wymienioną w streszczeniu, a bardziej ze zmianami klimatu i zasobów wody jako takich. Obecne uogólnienie w streszczeniu sugeruje zaniechanie lub wręcz uniemożliwia prowadzenie wszelkich nawet bardzo dobrze zaplanowanych i niezbędnych - z uwagi na nadrzędny interes publiczny - obiektów hydrotechnicznych na jcwp rzecznych.
26	dr Grzegorz Chocian FKE Ecoprobono	Uwagi ogólne, dotyczą wszystkich projektów II aPGW tj.: Banówki, Dniestru, Dunaju, Łaby, Niemna, Odry, Pregoty, Świeżej, Wisły. Rozdziały 5, 6, 7, 11 dokumentów głównych	Braki	W rozdziałach 5,6,7 oraz 11 należy dodać potrzebę wdrożenia inteligentnych systemów pomiarowych i analitycznych BIG DATA służących do właściwego rozpoznawania i analizowania stanu środowiska, oddziaływań na to środowisko oraz ustalania opłat za korzystanie ze środowiska dla lepszego planowania infrastruktury hydrotechnicznej oraz komunalnej - wodno-kanalizacyjnej	W żadnym z rozdziałów nie odnajduje się informacji o stosowaniu cyfrowym modeli zbierania, integrowania i analizowania danych w systemach BIG DATA, co powinno być priorytetem pozostającym w zgodzie nie tylko z Ramową Dyrektywą Wodną, ale też Dyrektywą INSPIRE określająca dostęp do cyfrowych danych o środowisku. Przykładowo, w obszarze rolnictwa, w rozdziale 11 w pozycjach opisujących cyt.: <i>Wielkość kosztów związanych z gospodarką wodną w rolnictwie w Polsce, tabele 11-7 w pozycjach „Opłaty za pobór wód”</i> <i>„Opłaty za zrzut ładunków zanieczyszczeń”</i> widnieją informacje „ brak danych ” Pociąga to za sobą poważne konsekwencje w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniami ściekami komunalnymi, ale też dla właściwego planowania i ekonomicznego uzasadniania rozbudowy systemów wodno-kanalizacyjnych w obszarach wiejskich służących przecież uzyskiwaniu odpowiednich celów środowiskowych jcwp według wymogów RDW.
27	dr Grzegorz Chocian FKE Ecoprobono	Uwagi ogólne, dotyczą wszystkich projektów II aPGW tj.:	W przypadku 831 jcwp, w których zaplanowano inwestycje przyjęto słuszne założenie, że będą negatywnie oddziaływać na środowisko i stan wód, co wymagać będzie od Polski uzyskania stosownych odstępstw od osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych (derogacji zgodnie art. 4.7 RDW). W takich	W rozdziałach poświęconych planowaniu inwestycji hydrotechnicznych należy zamieścić informacje na temat pilnej potrzeby	Sporządzeni cyfrowych map waloryzacji przyrodniczej Polski jest niezbędnym elementem właściwego planowania pod rządami RDW, ale również w związku z wymogami ochrony przyrody w tym

		Banówki, Dniestru, Dunaju, Łaby, Niemna, Odry, Pregoty, Świeżej, Wisły.	przypadkach, konieczne będzie zapewnienie nie tylko działania kompensujących dotychczasowe presje, ale też zaplanowanie i wdrożenie dodatkowych środków ograniczających nowe presję. Również w jcwp uznanych w KPRW jako obszary nie wymagające renaturyzacji (obszary pozostałe) należy zapewnić wprowadzenie działań renaturyzacyjnych, które będą ograniczać oddziaływania planowanych inwestycji.	sporządzenia cyfrowych map waloryzacji przyrodniczej Polski.	dbałości o spójność i integralność obszarów Natura 2000 oraz właściwe zachowywania przedmiotów i celów Natura 2000 w zgodzie z Dyrektywą ptasią i dyrektywą siedliskową. Obecne zasoby danych oparte o inwentaryzacje przyrodnicze w żaden sposób nie rozwiązują problemu właściwej oceny oddziaływania przedsięwzięć hydrotechnicznych na środowisko oraz nie zapewniają możliwości właściwego planowania działań minimalizujących i kompensujących straty w środowisku. Wynikające z inwentaryzacji a nie z waloryzacji wytyczne i zakazy np. w Planach Zadań Ochronnych Natura 2000 mogą być obarczone ogromnymi błędami wynikającymi z interpretacji swego rodzaju „zdjęć” stanu przyrody z daty inwentaryzacji a nie potencjałów siedliska i z badań z wielolecia. Zobiektywizowany stan zasobów przyrodniczych ich wartości, wrażliwości na stresory inwestycyjne a w konsekwencji rzetelne proponowanie działań ochronnych można wykazać jedynie po właściwie przeprowadzonym etapie waloryzacji przyrodniczej. Brak waloryzacji to prosta droga do eskalacji konfliktów o pojedyncze stwierdzenia występowania określonych gatunków, których obecność w obszarze planowanej inwestycji może oznaczać w równym stopniu poważny problem albo nic nie oznaczać. Wdrożenie cyfrowych map waloryzacji przyrodniczej pozwoli rozwiązywać takie z pozoru nierozwiązywalne dylematy.
28	Roman Rogalski Vice Prezydent Konfederacji Lewiatan Członek PRGW z ramienia Konfederacji Lewiatan	Zestawienie inwestycji kierunkowych_dokument towarzyszący.xlsx	W zestawieniu kierunkowych inwestycji w gospodarce wodnej lub związanych z wodami nie zawarto inwestycji: „ Uporządkowanie gospodarki wodnej na obszarze Kujaw w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego "Woda dla Kujaw" poprzez budowę ujęć wód z rzeki Wisły we Włocławku, Brzozie Toruńskiej (pow. toruński) i Dybowie (pow. toruński) oraz budowa rurociągów przesyłowego dla wód ” oraz „ Uporządkowanie gospodarki wodnej na obszarze Kujaw w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego "Woda dla Kujaw" poprzez budowę rurociągów przesyłowych i sieci rurociągów dystrybucyjnych ”.	Dodać do zestawienia kierunkowych inwestycji w gospodarce wodnej. Nazwa inwestycji: <i>Uporządkowanie gospodarki wodnej na obszarze Kujaw w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego "Woda dla Kujaw" poprzez budowę ujęć wód z rzeki Wisły we Włocławku, Brzozie Toruńskiej (pow. toruński) i Dybowie (pow. toruński) oraz budowa rurociągów przesyłowego dla wód</i> Ciek (nazwa): Wisła, Zgłowiączka, Lubieńka - dorzecze Wisły Główny cel inwestycji: Przeciwdziałanie skutkom suszy Nazwa inwestycji: <i>Uporządkowanie gospodarki wodnej na obszarze Kujaw w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego "Woda dla Kujaw" poprzez budowę rurociągów przesyłowych i sieci rurociągów dystrybucyjnych</i> Ciek (nazwa): Noteć - dorzecze Odry	Inwestycje te potencjalnie znacząco mogą oddziaływać na środowisko, jednocześnie wpisują się w zestaw działań dla jednolitych części wód rzecznych ujętych w IIaPGW dla dorzeczy Wisły i Odry, tj.: poprawie warunków morfologicznych (siedliskowych) w korycie rzeki oraz przepływu wód celem polepszenia warunków bytowania dla organizmów wodnych; poprawie jakości wód i ograniczeniu dopływu zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa, ścieków komunalnych i przemysłowych; spełnieniu wymagań koniecznych dla przyrodniczych obszarów chronionych. Uporządkowanie gospodarki wodnej na obszarze Kujaw w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego wyeliminować ma problemy na obszarze mającym powierzchnię 5449 km ² . Występująca susza rolnicza i hydrologiczna ma tam podłoże antropogeniczne polegające na oddziaływaniu leja depresyjnego odkrywki węgla brunatnego w Tomisławicach w związku z działalnością przedsiębiorstwa PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A oraz podłoże klimatyczne. Budowa trzech ujęć wód z rzeki Wisły zlokalizowanych we Włocławku, Brzozie Toruńskiej (pow. toruński) i Dybowie (pow. toruński) ma umożliwić pobór wód w ilości 200 mln m ³ rocznie. Z kolei budowa rurociągów przesyłowego dla wód ma zapewnić transfer wody z Wisły bezpośrednio do zalania odkrywki węgla brunatnego w

				Główny cel inwestycji: Przeciwdziałanie skutkom suszy	Tomisławicach oraz dostawę wód do obszarów zdegradowanych na obszarze dorzecza Wisły (zlewnia Zgłowiączki i Lubieńki) oraz dorzecza Odry (zlewni Noteci). Działania te mają poprawić stan środowiska poprzez odbudowę lub wzmocnienie siedlisk zniszczonych lub osłabionych poprzez malejące zasoby wody, zastąpić pobór wody na cele przemysłowe z jezior leżących w zlewni Noteci, dostawą wody z Wisły; ochronić zasoby wód podziemnych, które eksploatowane są z konieczności przez rolnictwo. Koszt inwestycji wyniesie w przybliżeniu 2,5 mld zł. Czas realizacji do 2027 Należy również zaznaczyć, że w dniu 11 marca 2021 Państwowa Rada Gospodarki Wodnej jednogłośnie, pozytywnie zaopiniowała sprawę poparcia Stanowiska Kujawsko-Pomorskiej Rady Dialogu Społecznego w sprawie podjęcia działań ograniczających negatywne skutki działalności kopalń Konińskiego Zagłębia Węglowego w gminach południowo-zachodnich województwa kujawsko-pomorskiego. Uchwała PRGW w tej sprawie weszła w życie z dniem podpisania i została przekazana Ministrowi Infrastruktury.
29	Dr Przemysław Nawrocki, Fundacja WWF Polska	Uwaga ogólna, dotyczy wszystkich projektów II aPGW	Niekompletna informacja w projektach II aPGW na temat planowanych inwestycji hydrotechnicznych skutkujących nowymi presjami hydromorfologicznymi, uniemożliwiająca prawidłową ocenę ich wpływu na możliwość osiągnięcia dobrego stanu wód powierzchniowych do roku 2027	W ostatecznej wersji II aPGW powinny być zebrane informacje o wszystkich planowanych inwestycjach i innych przedsięwzięciach hydrotechnicznych skutkujących nowymi presjami, zwłaszcza presją hydromorfologiczną, w tym inwestycje planowane w aktualizacji Planów Zarządzania Ryzykiem Powodzi (aPZRP), Planów Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS) oraz inwestycje związane z budową międzynarodowych dróg wodnych na polskich rzekach. Powinien być przeanalizowany wpływ wszystkich planowanych inwestycji na terminowe, tj. do roku 2027 osiągnięcie celów środowiskowych RDW. Społecznym wkładem w rozwiązanie wzmiankowanego wyżej problemu jest opracowanie „Ocena stopnia uwzględnienia Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych w projektach drugiej aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami (II aPGW) wraz z rekomendacjami do II aPGW”, wykonane z inicjatywy Fundacji WWF Polska. W opracowaniu tym dla każdej z 3116 JCWP rzecznych zestawiono zapisy z II aPGW w porównaniu z zapisami Krajowego Planu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych (KPRWP) oraz z informacjami o nowych presjach, tj. o inwestycjach i innych przedsięwzięciach wymienionych w załącznikach 6 do IIaPGW oraz w aktualizacji Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym i w Planie Przeciwdziałania Skutkom Suszy. Ryciny 1 i 2 (zamieszczone	Projekty II aPGW jako podstawowy dokument planistyczny dotyczący gospodarowania wodami, powinny zebrać i przeanalizować wszystkie inwestycje i inne przedsięwzięcia hydrotechniczne skutkujące nowymi presjami, zwłaszcza presją hydromorfologiczną. Analiza ta (w powiązaniu ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko II aPGW) powinna umożliwić ocenę wpływu planowanych przedsięwzięć na realizację celów środowiskowych w poszczególnych JCWP, w kontekście konieczności terminowego, tj. do roku 2027, osiągnięcia dobrego stanu / potencjału wód. W projektach aPGW brak jest informacji o inwestycjach planowanych w ramach realizacji aktualizacji Planów Zarządzania Ryzykiem Powodzi oraz Planów Przeciwdziałania Skutkom Suszy. Brak jest również informacji o inwestycjach planowanych w ramach budowy towarowych śródlądowych dróg o międzynarodowym standardzie, tj. o klasie co najmniej IV (np. inwestycje planowane w ramach kaskadyzacji Odry, konsultowane z samorządami). W rezultacie tego poważnego mankamentu projektów II aPGW, nie jest możliwa prawidłowa ocena natężenia nowych presji, np. presji hydromorfologicznej oraz wpływu tej presji na realizację celów środowiskowych w poszczególnych JCWP – w kontekście potrzeb renaturyzacji hydromorfologii wód zidentyfikowanych w Krajowym Programie Renaturyzacji Wód Powierzchniowych (KPRWP). Należy podkreślić, że w KPRW nie zakładano, że w analizowanych JCWP wystąpią nowe presje hydromorfologiczne. W związku z tym w II aPGW konieczne jest uwzględnienie dodatkowych działań renaturyzacyjnych poszerzających zakres rekomendacji KPRWP – działań, które zapewnią skuteczną kompensację nowych presji. Należy również podkreślić, że nie ma obecnie obowiązku, aby kraj członkowski UE w ramach opracowywania aPGW wykazał czy planowane inwestycje i inne przedsięwzięcia spełniają wymogi derogacji określone w art. 4(7) RDW.

				poniżej zbiorczej tabeli z uwagami PRGW do II sPGW) przedstawiają przykładowe wizualizacje przyporządkowania poszczególnym JCWP rzecznych przedsięwzięć skutkujących nowymi presjami, w kontekście potrzeb renaturyzacyjnych zidentyfikowanych w KPRWP. Analizy takie, wraz z ich odpowiednią wizualizacją, powinny się znaleźć w ostatecznej wersji II aPGW.	Jednakże w aPGW powinien być przeanalizowany wpływ wszystkich planowanych inwestycji na terminowe osiągnięcie celów środowiskowych RDW.
30	Dr Przemysław Nawrocki, Fundacja WWF Polska	Uwaga ogólna, dotyczy wszystkich projektów II aPGW	Niedostateczne uwzględnienie w projektach II aPGW Krajowego Programu Renaturyzacji Wód uniemożliwiające osiągnięcie dobrego stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych rzecznych do roku 2027	W ostatecznej wersji projektów II aPGW działania przewidziane w Krajowym Programie Renaturyzacji Wód Powierzchniowych (KPRWP) powinny być w pełni wdrożone. Ponadto, dla zapewnienia osiągnięcia celów środowiskowych RDW do roku 2027, należy przeanalizować potrzebę uwzględnienia w II aPGW dodatkowych działań renaturyzacyjnych w JCWP rzecznych o bezpośrednim, pozytywnym wpływie na stan wód, nakierowanych na skompensowanie nowych presji będących wynikiem realizacji planowanych inwestycji i przedsięwzięć hydrotechnicznych. II aPGW powinien przekonująco wykazać, że zostały zaplanowane wszystkie działania renaturyzacyjne umożliwiające osiągnięcie w roku 2027 celów środowiskowych RDW, albo co najmniej inicjujące procesy niezbędne dla osiągnięcia dobrego stanu wód po roku 2027 w sytuacjach, w których można się spodziewać opóźnionej reakcji silnie przekształconych ekosystemów wodnych na działania renaturyzacyjne. Należy podkreślić, że za barierę w pełnym drożeniu KPRWP w II aPGW nie można uznać kosztów renaturyzacji rzek, ocenionych w KPRWP na łącznie ok 1 mln EURO. Koszt ten, obejmujące podstawowe działania renaturyzacyjne dla obszaru całego kraju, jest bowiem porównywalny z kosztem realizacji pojedynczej inwestycji hydrotechnicznej, np. stopnia wodnego na Wiśle. Spółecznym wkładem w rozwiązanie problemu niepełnego wdrożenia KPRWP w II aPGW jest wykonane z inicjatywy WWF opracowanie „Ocena stopnia uwzględnienia Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych w projektach drugiej aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami ...”, w którym dla każdej z 3116 JCWP rzecznych zestawiono zapisy z II aPGW w porównaniu z zapisami KPRWP oraz z informacjami o nowych presjach (o inwestycjach i	Presja hydromorfologiczna jest uznawana w projekcie II aPGW za jeden z najważniejszych czynników odpowiedzialnych za stan / potencjał wód powierzchniowych oceniany obecnie na poniżej stanu dobrego. Dotyczy to zwłaszcza JCWP rzecznych. W związku ze znaczeniem tej presji dla osiągnięcia celów RDW, na zlecenie PGW Wody Polskie został opracowany Krajowy Program Renaturyzacji Wód Powierzchniowych (KPRWP). Na podstawie analiz przeprowadzonych w ramach KPRWP obejmujących 3116 JCWP rzecznych, 91% z nich zaklasyfikowano do obszarów wymagających renaturyzacji (OWR), przy czym stwierdzono, że znacząca presja hydromorfologiczna występuje w 82 % JCWP rzecznych. W związku z tym, niezbędnym i kluczowym celem projektowanych II aPGW powinno być zapewnienie tym częściom wód adekwatnych działań renaturyzacyjnych. Zakres działań renaturyzacyjnych redukujących lub usuwających obecne przekształcenia hydromorfologiczne powinien zostać opracowany w sposób, który umożliwi do roku 2027 osiągnięcie wyznaczonych dla nich celów środowiskowych. Zagadnienie to zostało szczegółowo przeanalizowane w raporcie pt. „Ocena stopnia uwzględnienia Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych w projektach drugiej aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami (II aPGW) wraz z rekomendacjami do II aPGW”, wykonanym z inicjatywy Fundacji WWF Polska. Wnioski z przeprowadzonych w ramach tego opracowania analiz wskazują, iż: • KPRWP nie został w pełni wdrożony do projektu II aPGW. Częściowe wdrożenie działań wskazanych w KPRWP zaplanowano w 57% JCWP rzecznych, dla pozostałych 43% JCWP rzecznych nie zaplanowano działań renaturyzacyjnych, co oznacza brak wdrożenia zapisów KPRWP. Dane dla poszczególnych obszarów dorzeczy przedstawia tab. 1 (zamieszczona poniżej niniejszej zbiorczej tabeli z uwagami członków PRGW do II sPGW). • Przyjęte w projekcie aPGW założenie, że działania potrzebne do osiągnięcia celów środowiskowych miałyby być wykonane dopiero w przyszłym okresie planistycznym, tj. po 2027 r., może być traktowane jako świadome naruszanie RDW. • W przypadku zaplanowanych w projektach aktualizacji Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (aPZRP), Planie przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) i w

				innych przedsięwzięciach wymienionych w zał. 6 do IIaPGW oraz w aktualizacji Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym i w Planie Przeciwdziałania Skutkom Suszy). Dla każdej JCWP rzecznej sformułowano rekomendacje odnośnie do zmian, jakie powinny być wprowadzone do II aPGW, aby w danej JCWP terminowo osiągnąć stan hydromorfologiczny niezbędny dla osiągnięcia dobrego stanu wód wymaganego przez RDW. Opracowanie to zostało przekazane do wiadomości członkom PRGW, a następnie zostanie przekazane przez WWF Ministerstwu Infrastruktury, PGW Wody Polskie i zespołowi ekspertów opracowującemu aPGW.	projektach II aPGW inwestycji i innych przedsięwzięć hydrotechnicznych skutkujących nowymi presjami hydromorfologicznymi, zestaw zaproponowanych działań renaturyzacyjnych w KPRWP będzie niewystarczający, gdyż KPRWP odnosił się wyłącznie do już istniejących presji. Planowane inwestycje hydrotechniczne i inne przedsięwzięcia hydrotechniczne wynikające głównie z zapisów PZRP i ich aktualizacji, PPSS czy planów rozwoju żeglugi śródlądowej to z dużym prawdopodobieństwem presje, których skutek musi zostać zalegalizowany w trybie derogacji art. 4(7) RDW. Derogacja ta wymaga, by „zostały podjęte wszystkie praktyczne kroki, aby ograniczyć niekorzystny wpływ na stan części wód” co oznacza, że wdrożona być musi kompensacja presji dotychczasowych oraz dodatkowe środki ograniczające nową presję. • Na bazie wyników przeprowadzonych analiz wskazuje się konieczność kompleksowych korekt II aPGW przed ich publikacją. Konkluzja ta dotyczy również działań, które wprost odnoszą się do realizacji programu renaturyzacji dla Obszarów Priorytetowych (OP). Działania te bowiem ograniczono wyłącznie do wybranych odcinków cieków objętych badaniami pilotażowymi i nie obejmują one wdrożenia wszystkich działań zdefiniowanych w KPRWP, które służą osiągnięciu celów środowiskowych dla JCWP rzecznych, w których OP zostały wyznaczone. • Niezbędnym działaniem wspierającym wdrażanie działań renaturyzacyjnych powinno być pełne uwzględnienie zaleceń wypracowanych w „Katalogu dobrych praktyk prac utrzymaniowych i robót hydrotechnicznych” (KDP), w którym między innymi wskazuje się na konieczność rozszerzenia definicji prac utrzymaniowych o działania dodatkowe. Stosowanie zmodyfikowanych prac utrzymaniowych wymaga zmian przepisów ustawowych, które również powinny być zadeklarowane w II aPGW. W przypadku ograniczenia się wyłącznie do prowadzenia prac utrzymaniowych zgodnie z „KDP spowoduje jedynie minimalizację negatywnych oddziaływań w zakresie obecnego utrzymania wód, a nie będzie skutecznie sprzyjać poprawie ich stanu w zakresie osiągnięcia celów środowiskowych dla JCW rzecznych. Zmiana Prawa wodnego w tym zakresie będzie skutecznie sprzyjać poprawie stanu wód w zakresie osiągnięcia celów środowiskowych. Propozycje te powinny znaleźć miejsce w działaniach krajowych II aPGW. • Oprócz zmian ustawowych administratorzy wód na wszystkich szczeblach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (PGW WP), którzy są adresatami działań
--	--	--	--	--	---

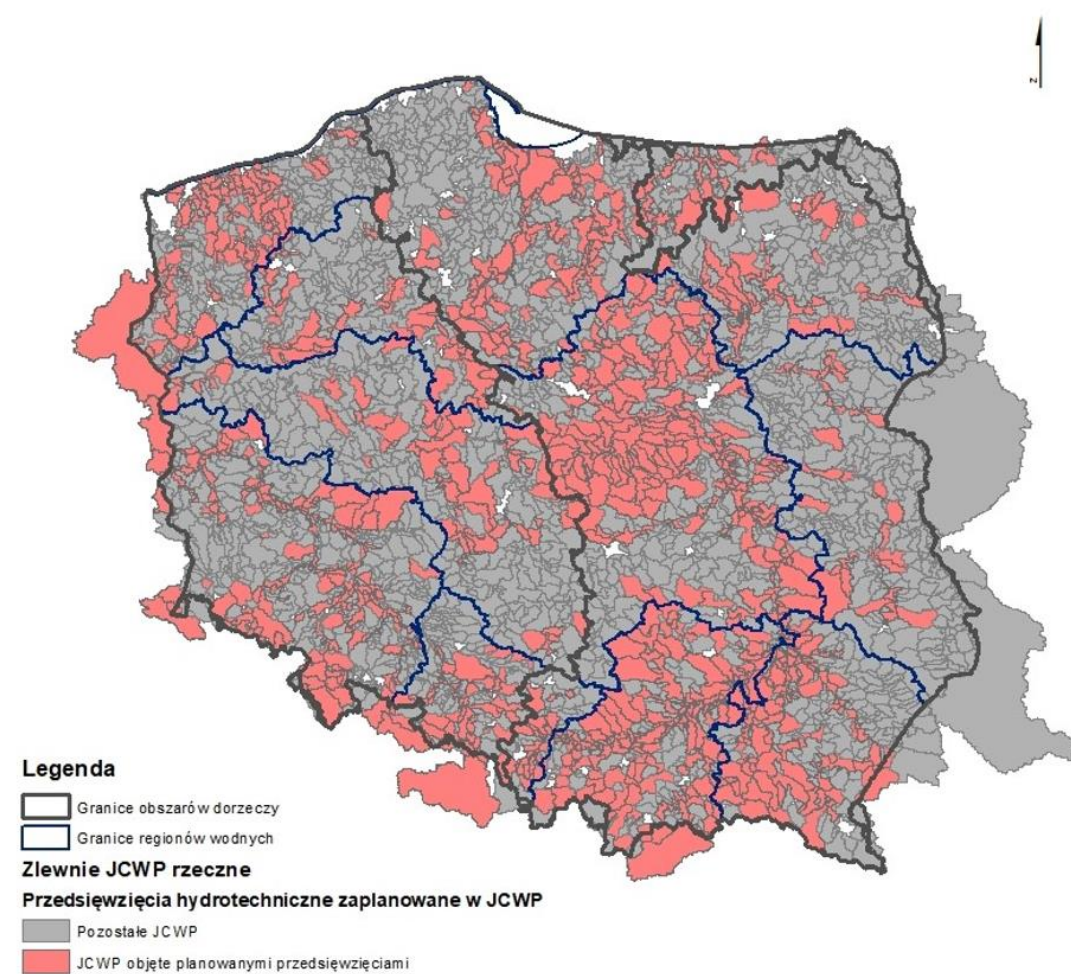
					renaturyzacyjnych, powinni być gruntownie przeszkoleni w tym zakresie. Prace o charakterze renaturyzacyjnym i odtworzeniowym nie są obecnie powszechne i popularne w Polsce i muszą być wspierane instrumentalnie. Wskazane byłoby również wzmocnienie kadrowe PGW WP w zakresie umożliwiającym sprawną realizację działań renaturyzacyjnych. Działania wzmacniające PGW WP w zakresie edukacyjnym, szkoleniowym i kadrowym powinny zostać odzwierciedlone w II aPGW.
31	Dr Przemysław Nawrocki, Fundacja WWF Polska	Uwaga ogólna, dotyczy większości projektów II aPGW	Nieuwzględnienie w projektach II aPGW obszarów przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	W ostatecznej wersji projektów II aPGW powinny być uwzględnione cele środowiskowe związane z wyznaczeniem nowej formy ochrony wód, tj. obszarów przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym. W szczególności obszary te powinny być zobrazowane na mapach i przanalizowane pod kątem potrzeb renaturyzacyjnych dla JCWP rzecznych zidentyfikowanych dla wód w Krajowym Planie Renaturyzacji Wód Powierzchniowych oraz pod kątem wpływu na te obszary planowanych inwestycji i innych przedsięwzięć hydrotechnicznych skutkujących nowymi presjami, zwłaszcza presją hydromorfologiczną.	W II aPGW nie zostały uwzględnione cele środowiskowe związane z obszarami przeznaczonymi do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym. 29 maja 2021 r. weszło w życie <i>Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie określenia gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym oraz obszarów przeznaczonych do ochrony tych gatunków zwierząt</i> https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20210000896/O/D20210896.pdf Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym (np. troć wędrowna, węgorz) zostały ustanowione w naszym kraju na mocy Ramowej Dyrektywy Wodnej, w ramach zapewnienia pełnego wdrożenia tej dyrektywy. Obszary te są szczególnie istotne z perspektywy zapewnienia ochrony i restytucji zasobów ryb, z których korzysta zarówno rybołówstwo śródlądowe jak i morskie. Nieuwzględnienie tych obszarów w projektach II aPGW jest ich istotnym mankamentem. Należy podkreślić, że dla rybołówstwa duże znaczenie mają gatunki ryb wędrownych dwuśrodowiskowych (objęte programami restytucji realizowanymi od wielu lat przez MRiRW), szczególnie wrażliwe na presję człowieka na ekosystemy rzeczne (np. przegradzanie cieków budowlami piętrzącymi wodę, regulacje koryt i prace utrzymaniowe upraszczające morfologię dna cieków).
32	Dr Przemysław Nawrocki, Fundacja WWF Polska	Uwaga ogólna, dotyczy wszystkich projektów II aPGW	Brak w projektach II aPGW możliwości oceny presji na stan wód powierzchniowych wywieranej przez planowane na lata 2022 – 2027 prace utrzymaniowe.	Procedura wylaniania wykonawców na aktualizację Planów Utrzymania Wód (PUW) powinna być jak najszybciej wznowiona przez PGW Wody Polskie. Kluczowe informacje dotyczące PUW, zwłaszcza odnośnie do wpływu planowanych w latach 2022 – 2027 prac utrzymaniowych na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP rzecznych oraz na pogłębianie problemu suszy rolniczej, powinny być włączone do ostatecznej wersji II aPGW. Prace nad opracowaniem PUW powinny być zsynchronizowane z inicjatywa ustawodawczą dotyczącą zmian przepisów Prawa wodnego w odniesieniu do prac utrzymaniowych (patrzy też uzasadnienie uwagi poniżej).	Prace utrzymaniowe prowadzone na ciekach, ze względu na swoją masową skalę (co najmniej 37 tys. km biejących cieków objętych pracami utrzymaniowymi tylko w latach 2010 – 2017) i negatywny wpływ tych prac na ekosystemy wodne, stanowią presję o potencjalnie znaczącym wpływie na możliwość terminowego osiągnięcia celów środowiskowych RDW w naszym kraju. Dla pełnej oceny skali oddziaływania prac utrzymaniowych na ekosystemy wodne konieczne jest wykonanie aktualizacji Planów Utrzymania Wód (PUW) dla poszczególnych regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz poddanie tych planów strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Pierwsze PUW zostały wykonane w roku 2016. Niestety dotychczas nie zostały zaktualizowane (procedura wylaniania wykonawców na aktualizację PUW rozpoczęta w tym roku przez PGW Wody Polskie została przerwana). W związku z powyższym, w projektach II aPGW kwestia prac utrzymaniowych została potraktowana marginalnie. W szczególności brak jest możliwości oceny presji na stan wód powierzchniowych

					wywieranej przez planowane na lata 2022 – 2027 prace utrzymaniowe i oceny skumulowanych presji (prac utrzymaniowych i planowanych inwestycji hydrotechnicznych).
33	Dr Przemysław Nawrocki, Fundacja WWF Polska	Uwaga ogólna, dotyczy wszystkich projektów II aPGW	Pominięcie w projektach II aPGW kwestii potrzeby zmiany ustawy Prawo wodne w zakresie prac utrzymaniowych	W ostatecznej wersji projektów II aPGW powinien znaleźć się postulat zmiany ustawy Prawo wodne w odniesieniu do prac utrzymaniowych, stosowanie do zaleceń opracowanych w ramach KPRWP. Społecznym wkładem w rozwiązanie problemu mankamentów Prawa wodnego jest powstałe z inicjatywy WWF opracowanie pt. „Propozycje zmian do ustawy z dn. 20 lipca 2017 r. Prawo wodne dotyczące przyrodniczych i ekonomicznych aspektów gospodarowania wodami płynącymi. Stan prawny: 09.12.2020 r.” oraz wyciąg z tego opracowania pt. „Przepisy ustawy Prawo wodne skutkujące pogłębieniem problemu suszy i powodzi”.	W projektach II aPGW silnie akcentowana jest konieczność powszechnego wprowadzenia dobrych praktyk utrzymania wód, ze względu na generalnie negatywny wpływ prac utrzymaniowych na stan hydromorfologiczny wód oraz na gatunki i ekosystemy wodne, w tym siedliska i gatunki objęte ochroną prawną oraz gatunki ryb o znaczeniu ekonomicznym. Jednakże współczesna wiedza o zakresie wpływu prac utrzymaniowych na wody śródlądowe, wsparta analizami wykonanymi w ramach Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych, wskazuje, że dobre praktyki utrzymania wód są niewystarczające dla osiągnięcia dobrego stanu wód, zwłaszcza JCWP rzecznych. Niezbędna jest zmiana ustawy Prawo wodne w odniesieniu do prac utrzymaniowych. W szczególności w ustawie tej (art. 227) należy poszerzyć katalog prac utrzymaniowych o działania nakierowane na zapewnienie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego wód oraz należy wprowadzić pojęcie tzw. utrzymania biernego, polegającego na umożliwieniu zachodzenia naturalnych procesów kształtujących koryta cieków i roślinność nadbrzeżną. W art. 328 ust. 1-2 ustawy Prawo wodne powinien znaleźć się zapis o obowiązku monitorowania przez Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej działań zawartych w planach utrzymania wód oraz obowiązku monitorowania działań polegających na umacnianiu brzegów morskich. Obecnie, wobec braku obowiązku szczegółowego raportowania do Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej o przeprowadzonych na ciekach pracach utrzymaniowych, brak jest możliwości rzetelnej oceny oddziaływania na środowisko zrealizowanych prac utrzymaniowych oraz oceny racjonalności ekonomicznej wykonanych prac. Z powodu braku obowiązku monitorowania prac utrzymaniowych również dokumenty strategiczne, takie jak Plany Zarządzania Ryzykiem Powodziowym oraz Plan przeciwdziałania skutkom suszy, pozbawione są precyzyjnej informacji o jednej z najważniejszych grup działań realizowanych przez właścicieli wód o potencjalnie bardzo poważnych skutkach dla zwiększenia ryzyka powodzi i suszy. Ze względu na skalę, na jaką są prowadzone prace utrzymaniowe na ciekach skutkujące przyspieszeniem odpływu wód ze zlewni małych rzek i potoków w krajobrazie rolniczym i rolniczo-leśnym, mogą one istotnie zwiększać ryzyko wystąpienia powodzi i suszy. Nie zatrzymane w zlewni i w małych ciekach wody opadowe często powiększają ryzyko powodziowe poniżej, na ciekach głównych, nad którymi koncentruje się cenna infrastruktura. Prace utrzymaniowe przyspieszające odpływ wód z małych zlewni zwiększają ryzyko wystąpienia suszy rolniczej i potęgują jej negatywne skutki, gdyż ograniczają naturalną retencję koryt i dolin rzecznych. Negatywnie wpływają również na proces odnawiania się zasobów wód podziemnych.

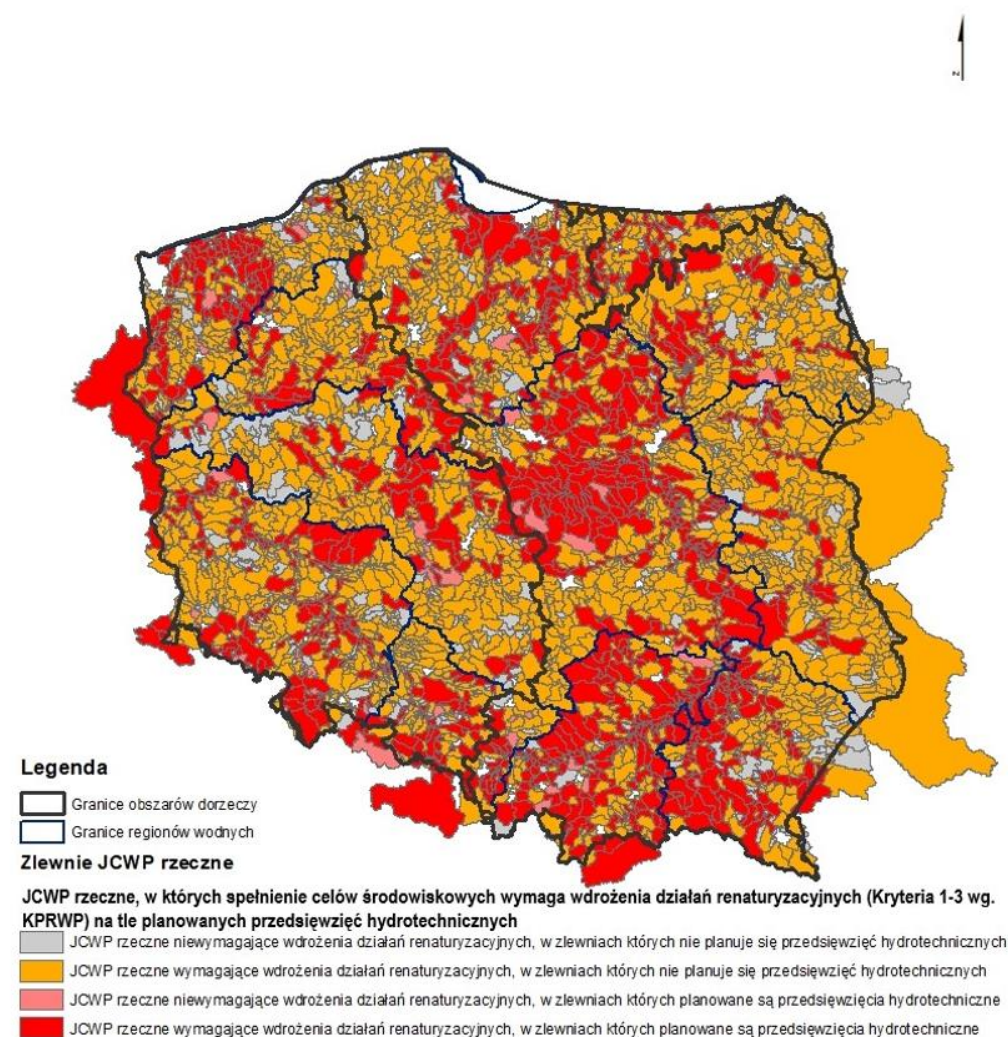
34	Dr Przemysław Nawrocki, Fundacja WWF Polska	Uwaga ogólna, dotyczy wszystkich projektów II aPGW	W kontekście poważnego zagrożenia dla terminowego osiągnięcia celów Ramowej Dyrektywy Wodnej w naszym kraju, konieczność weryfikacji listy planowanych inwestycji w II aPGW, aPZPR, PPSS oraz inwestycji związanych z żeglugą śródlądową skutkujących nowymi presjami, po kątem zasadności ich realizacji oraz trafności wyboru wariantu realizacji przedsięwzięcia.	Z uwagi na bardzo poważne zagrożenie dla terminowego osiągnięcia środowiskowych celów RDW w naszym kraju, zwłaszcza w odniesieniu do JCWP rzecznych, lista wszystkich planowanych inwestycji hydrotechnicznych powinna być poddana ponownej weryfikacji pod kątem zasadności ich realizacji oraz trafności wyboru wariantu realizacji inwestycji. Aby w latach 2022 - 2027 osiągnąć zmniejszenie nowych presji na JCWP rzeczne, z listy inwestycji powinny być usunięte te, które nie mają przekonująco udowodnionej zasadności ich realizacji. W przypadku inwestycji niezbiecie zasadnych ponownie powinna być przeprowadzona analiza wariantów realizacji celu inwestycji, pod kątem możliwości wyboru bardziej korzystnego środowiskowo wariantu realizacji celu inwestycji niż wariant obecnie zaplanowany.	Praktyka 17 lat wdrażania RDW w naszym kraju wskazuje, że wiele już zrealizowanych i planowanych inwestycji i innych przedsięwzięć hydrotechnicznych budzi poważne zastrzeżenia odnośnie do zasadności ich realizacji i wyboru wariantu realizacji przedsięwzięcia. W efekcie w latach 2010 – 2021 hydromorfologia rzek była degradowana kilkadziesiąt do kilkuset razy szybciej niż renaturyzowana Rejestr zrealizowanych w naszym kraju po roku 2004 przedsięwzięć renaturyzacyjnych zestawiony w opracowanych przez PGW Wody Polskie „Podręczniku dobrych praktyk renaturyzacji wód powierzchniowych” zawiera zaledwie 16 pozycji. W tym samym czasie ok. 38 tys. km bieżących cieków zostało objętych przedsięwzięciami hydrotechnicznymi (regulacjami i utrzymaniem wód) o silnym negatywnych wpływie na hydromorfologię. Podobne zastrzeżenia co do zasadności realizacji i wyboru wariantu osiągnięcia celu przedsięwzięcia budzi między innymi szereg inwestycji planowanych pod nośnymi społecznie hasłami takimi jak zapobieganie suszy czy powodzi. Jako przykład mogą służyć inwestycje zaplanowane w aPZRP, które zlokalizowane są poza tzw. obszarami problemowymi i które nie były objęte analizami hydraulicznymi wykazującymi skuteczność tych inwestycji w zarządzaniu ryzykiem powodziowym.
35	prof. dr hab. inż. Tomasz WALCZYKIEWICZ Komitet Gospodarki Wodnej PAN	Uwagi ogólne, dotyczą wszystkich projektów II aPGW tj.: Banówki, Dniestru, Dunaju, Łaby, Niemna, Odry, Pregoty, Świeżej, Wisły.	1. Jednolita część wód powierzchniowych zbiornikowych (IIaPGW odnosi się do jcwp w nowym układzie planistycznym). Uwaga: RDW nie definiuje takich części wód. 2. W tekście II aPGW wspomina się o zmianach klimatu. Uwaga: Mówimy o zmianie klimatu (climate change np. <i>Intergovernmental Panel on Climate Change</i>) a nie zmianach klimatu (climate changes). 3. Działania organizacyjne i prawne. Uwaga: Jcwp RW- niezrozumiały jest niski stan zaawansowania działań organizacyjno prawnych i edukacyjnych uwzględniając fakt, że nie są to działania wymagające znacznych nakładów i są łatwe do przeprowadzenia. 4. Zmiany legislacyjne unieważniły zasadność dalszej realizacji działań polegających na opracowaniu warunków korzystania z wód. Dokonane zmiany wpłynęły jednocześnie na brak możliwości pełnego zrealizowania zaplanowanych w aPGW działań. Uwaga: Wydaje się, że likwidacja warunków korzystania z wód oddala możliwość bezpośredniego oddziaływania na gminne inwestycje z zakresu porządkowania gospodarki komunalnej na obszarach pozaaglomeracyjnych. 5. Według II aPGW ograniczony krajowy potencjał wodny scharakteryzowany w PEP2040 nie przewiduje znaczącego wzrostu wykorzystania energii wód płynących. W dokumencie wskazano natomiast, że w horyzoncie długoterminowym na rozwój energetyki wodnej może wpłynąć rozwój śródlądowych dróg wodnych oraz rewitalizacja piętrzeń wodnych, które są istotne z punktu widzenia regulacji cieków i gospodarki przeciwpowodziowej. Uwaga: Należy zwrócić uwagę, że niski potencjał wodny i występujące okresy suszy mogą mieć istotny wpływ na wodę wykorzystywaną i uzupełnianą dla celów chłodniczych. 6. Projekty II aPGW wymagają rewizji pod kątem wymagań KPRWP. Uwaga: Podkreśla się jedynie częściowe wdrożenie przypisanych do jcwp działań renaturyzacyjnych lub ich brak. Stąd wynika kolejny wniosek o konieczności kompleksowej korekty II aPGW przed jego publikacją w tym zakresie. Dotyczy to również działań, które wprost odnoszą się do realizacji programu renaturyzacji dla wyznaczonych obszarów priorytetowych. W II aPGW działania te ograniczono wyłącznie do odcinków objętych badaniami pilotażowymi i nie obejmują one wdrożenia wszystkich działań zdefiniowanych w KPRWP, które służą osiągnięciu celów środowiskowych dla jcwp, w których obszary priorytetowe zostały wyznaczone. 7. Prace utrzymaniowe budzą wiele kontrowersji. Uwaga: precyzyjne rozwiązania prawne powinny wykluczyć powstające w trakcie wykonywania takich prac wątpliwości i eliminować ewentualne wykorzystywanie tego terminu dla wykonywania prac w innych celach. 8. W II aPGW zaplanowano działania po 2027 roku. Uwaga: Planowanie działań po 2027 jest niezgodne z RDW.		

			9. Problem nowych modyfikacji charakterystyk fizycznych wód wynikających z planów rozwoju „żeglugi”, PZRP i PPSS i konieczności przejścia wszystkich testów wymaganych RDW. Uwaga: Jak PL zamierza rozwiązać ten problem w przyszłości? W przypadku 831 jcwp, w których zaplanowano inwestycje przyjęto słuszne założenie, że będą negatywnie oddziaływać na środowisko i stan wód, co wymagać będzie od Polski uzyskania stosownych odstępstw od osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych (derogacji zgodnie art. 4.7 RDW). W takich przypadkach, konieczne będzie zapewnienie nie tylko działania kompensujących dotychczasowe presje, ale też zaplanowanie i wdrożenie dodatkowych środków ograniczających nowe presję. Również w jcwp uznanych w KPRW jako obszary nie wymagające renaturyzacji (obszary pozostałe) należy zapewnić wprowadzenie działań renaturyzacyjnych, które będą ograniczać oddziaływania planowanych inwestycji.		
36	prof. dr hab. Maciej ZALEWSKI Europejskie Regionalne Centrum Ekohydrologii PAN	Uwagi ogólne, dotyczą wszystkich projektów II aPGW tj.: Banówki, Dniestru, Dunaju, Łaby, Niemna, Odry, Pregoty, Świeżej, Wisły.	Rekomendacje zmiany podejścia na etapie projektowania We wszystkich aktualizacjach aPGW należy przewidzieć: 1. działania na rzecz starorzeczy, 2. zmiany w sposobie projektowania zbiorników na wody opadowe przy drogach i autostradach, 3. rekomendacje dla stosowania zbiorników lateralnych, odpornych na „zakwity” sinicowe.		• W działaniach na rzecz Starorzeczy – powinny być uwzględniane w programie, gdyż stanowią ważne refugia dla ryb w okresie zimowym pod warunkiem, że pozostają w łączności z korytem rzeczny i mają zapewniony przepływ wody. • W elemencie „Drogi i autostrady”, należy zwrócić uwagę na fakt, iż zabetonowane, odgródzone zbiorniki przy autostradzie, nie stanowią wsparcia dla sąsiednich obszarów zielonych. Zbiorniki te powinny stanowić element oczyszczający spływ powierzchniowy z autostrady, być źródłem opadów lateralnych, a także być ostoją dla bioróżnorodności. Zbiorniki powinny być zatem konstruowane w sposób umożliwiający te funkcje. • Rekomendowane jest stosowanie zbiorników lateralnych, odpornych na „zakwity” sinicowe z automatycznym systemem wpuszczania wody przy niskim poziomie zawiesiny i zanieczyszczeń. Zbiorniki te, jeśli są wyposażone w przepławki, mogą również pełnić rolę refugium dla ryb w okresach zimowych. wg. <i>Edyta Kiedrzyńska, Kamil Belka, Paweł Jarosiewicz, Marcin Kiedrzyński, Maciej Zalewski; The enhancement of valley water retentiveness in climate change conditions”, Science of the Total Environment, 799 (2021), 149427.</i>

Ilustracje i tabela dot. uwagi nr 29 i 30

Ryc. 1. Zlewnie JCWP rzecznych, w których zaplanowano przedsięwzięcia hydrotechniczne do realizacji w latach 2022 – 2027, skutkujące presją hydromorfologiczną. Opracowanie na podstawie danych zebranych w raporcie „Ocena stopnia uwzględnienia Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych w projektach drugiej aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami (II aPGW) wraz z rekomendacjami do II aPGW”

Ryc. 2. Zlewnie JCWP rzecznych wymagających renaturyzacji, w których zaplanowano przedsięwzięcia hydrotechniczne do realizacji w latach 2022 – 2027, skutkujące presją hydromorfologiczną. Opracowanie na podstawie danych zebranych w raporcie „Ocena stopnia uwzględnienia Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych w projektach drugiej aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami (II aPGW) wraz z rekomendacjami do II aPGW”

Tabela 1. Ocenę stopnia wdrożenia Krajowego programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych w projektach II aPGW w poszczególnych dorzeczach. Opracowanie na podstawie danych z raportu „Ocena stopnia uwzględnienia Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych w projektach drugiej aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami (II aPGW) wraz z rekomendacjami do II aPGW”, wykonanym z inicjatywy Fundacji WWF Polska.

Dorzecze	Liczba Obszarów Wymagających Renaturyzacji (OWR) zidentyfikowanych w Krajowym Planie Renaturyzacji Wód Powierzchniowych (KPRW)	Pełne wdrożenie KPRWP w drugiej aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach (II aPGW) - liczba OWR	Częściowe wdrożenie KPRWP w II aPGW - liczba OWR	Częściowe wdrożenie KPRWP w II aPGW - % liczby OWR zidentyfikowanych w KPRWP
Banówka	1	0	0	0%
Dniestr	2	0	1	50%
Dunaj	4	0	2	50%
Łaba	4	0	2	50%
Niemen	20	0	9	45%
Odra	1119	0	641	57%
Pregoła	78	0	20	26%
Świeża	3	0	0	0%
Wisła	1601	0	941	59%

RAZEM	2832	0	1616	57%
-------	------	---	------	-----